

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дн Ирена Любенова Григорова, МГУ „Св. Иван Рилски“, по конкурс за академичната длъжност „доцент“, по професионално направление: 5.13. „Общо инженерство“, научна специалност “Индустриален мениджмънт”, обявен в Държавен вестник, брой 29 от 12 април 2022 г., със срок от два месеца за нуждите на катедра „Икономика и управление“, МГУ “Св. Иван Рилски”

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен в Държавен вестник, брой 29 от 12.04.2022 г., както и на интернет страницата на МГУ „Св. Иван Рилски“, за нуждите на катедра „Икономика и управление“, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р инж. Весела Емилова Петрова.

1. Общо представяне и оценка на получените материали

Със заповед № Р-342 от 11.05.2022 г. на Ректора на МГУ „Св. Иван Рилски“ съм определена за член на научното жури на конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в МГУ „Св. Иван Рилски“. На първото заседание на научното жури, състояло се на 15.06.2022 г. съм избрана за рецензент. За участие в обявения конкурс са подадени документи от един кандидат: гл. ас. д-р инж. Весела Емилова Петрова от катедра „Икономика и управление“ на МГУ „Св. Иван Рилски“.

Представеният от гл. ас. д-р инж. Весела Емилова Петрова комплект от документи на хартиен и електронен носител (CD) е в пълно съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и с Правилата за заемане на академични длъжности в МГУ „Св. Иван Рилски“. Кандидатката е представила следните документи:

- Копия от дипломи за Висше образование, за ОНС „Доктор“ и за заемане на академичната длъжност „Главен асистент“;
- Автобиография по европейски образец;
- Документ за трудов стаж и удостоверение за лекционните курсове и учебната натовареност през последните три години;
- Авторска справка за научните и научно-приложни приноси (на български и английски език), които се съдържат в трудовете, представени за участие в конкурса;
- Справка за наукометричните показатели за заемане на академична длъжност „доцент“, съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ;
- Резюмета на научните трудове (на български и английски език);
- Справка за участие с доклади в научни форуми, както и справка за участие в научноизследователски и образователни проекти;

- Справка за открити цитирания и цитиращите публикации (по група показатели Д), с придружаващи разпечатки (извадки);
- Рецензии на монографията, представена за участие в конкурса, декларации от съавтори за принос в научните публикации, представени за участие в конкурса, както и референция за професионалната дейност на кандидатката;
- Екземпляри от издадените книжни тела и научни публикации, както и CD с електронни записи на представените документи.

Представените научни трудове са систематизирани, както следва:

- 1 бр. монография (хабилитационен труд), по група показатели В;
- 1 бр. публикувано университетско учебно пособие, по група показатели Е;
- 2 бр. книги (официално-документален жанр);
- 27 бр. научни публикации в списания и сборници от конференции (издания), включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране (по група показатели Г);

Представени са 23 бр. цитирания, в научни издания (списания, книги, колективни томове с научно рецензиране и монографии), съответстващи на 59 точки.

Всички представени документи и материали по конкурса са много прецизно оформени и прегледно подредени, което свидетелства за академичното израстване на кандидатката.

Декларирам, че нямам общи публикации с кандидатката. Всички представени за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, научни трудове ги приемам за рецензиране, с изключение на двете издания (2 бр. книги в официално-документален жанр), озаглавени „Минно-геоложката Алма матер на България“, които кандидатката съвсем коректно не е включила в представената справка за наукометричните показатели за заемане на академична длъжност „доцент“.

Съгласно националните минимални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, посочени в Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, необходимият минимален брой на точките е 400. Представените за рецензиране комплект от документи на гл. ас. д-р инж. Весела Емилова Петрова значително превишават минималните изисквания, поради което кандидатката изпълнява изискванията за участие в конкурса.

2. Кратки биографични данни

Маг. инж. Весела Петрова е главен асистент в катедра „Икономика и управление“, МГУ „Св. Иван Рилски“. Възпитаник е на МГУ „Св. Иван Рилски“, където придобива бакалавърска (2003 – 2007 г.) и магистърска степен (2007 – 2009 г.), както и ОНС „доктор“. От 2019 г. е ръководител на международен проект Reduces, изучаващ устойчивото развитие в европейските региони чрез използване на бизнес модели от кръговата икономика. Гл. ас. д-р инж. Весела Петрова е член на управителния съвет на Българската асоциация на специалистите по корпоративна

социална отговорност, както и на работна група по „Човешки ресурси“ към БМГК. Специализирала е в редица чуждестранни университети в Европа, САЩ и Канада, била е председател на международни научни сесии, както и рецензент в научно списание "Sustainable Extraction and Processing of Raw Materials".

3. Оценка на учебно-педагогическата дейност

Гл. ас. д-р инж. Весела Петрова е преподавател в МГУ „Св. Иван Рилски“, лектор е по редица дисциплини преподавани на студенти, обучавани в ОКС „Бакалавър“ по специалност „Управление на ресурси и производствени системи“: „Управление на качеството“, „Бизнес комуникации“, „Икономическа оценка на въздействията върху околната среда“, както и на ОКС „Магистър“, специалност „Индустиален мениджмънт“: „Корпоративна социална отговорност“, „Организационно поведение“, „Стандартизация и сертификация“, „Мениджмънт на въздействията върху околната среда“. На студентите от ОКС „Магистър“, специалности „Управление на добива и преработката на минерални суровини и въглища“, „Управление на твърди и течни отпадъци“, „Компютърни технологии в инженерната дейност“, „Открито разработване на полезни изкопаеми“ и „Подземно разработване на полезни изкопаеми“ преподава лекционен курс по „Въведение в принципите на кръговата икономика“, както е видно от справката ѝ за лекционните курсове и учебната натовареност през последните три години. Гл. ас. д-р инж. Весела Петрова е разработила учебни помагала за студентите под формата на свитъци лекции, мултимедийни презентации и учебни електронни помагала. За дисциплината „Въведение в принципите на кръговата икономика“ кандидатката е разработила нови учебни програми, учебно помагало, учебен казус, както в хартиен, така и в електронен формат. Общата учебна натовареност на кандидатката значително надхвърля изискуемия норматив.

Всичко изказано по-горе представя достатъчно ясна и пълна характеристика на учебно-педагогическата дейност и академичния профил на гл. ас. д-р инж. Весела Петрова като преподавател.

Пълноценната и активна учебно-педагогическата дейност на гл. ас. д-р инж. Весела Петрова ми дава основания да дам висока положителна оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидатката. Наред със споменато по-горе, бих добавила, че кандидатката осъществява много плодотворна дейност, като ръководител и участник в национални и международни научноизследователски проекти, както и като участник в организацията и провеждането на национални и международни форуми и събития от различно естество (научни, научно-приложни и др.).

4. Оценка на научната и научно-приложна дейност

Научните публикации на гл. ас. д-р инж. Весела Петрова в количествено отношение напълно съответстват на националните и институционални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Кандидатката има публикувана самостоятелна монография, автор и съавтор е на 27 бр. научни публикации в научни

публикации в списания и сборници от конференции (издания), включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране, както и на учебно помагало.

Гл. ас. д-р инж. Весела Петрова значително надвишава минимумът от точки, които се изискват от закона, при минимум от 400 точки за заемане на академична длъжност „доцент“, кандидатката има 589.8 точки, разпределени, както следва по-долу:

Група показатели	Минимален брой точки за заемане на академична длъжност „доцент“	Точки на кандидатката
А	50	50
Б	-	-
В	100	100
Г	200	317.8
Д	50	59
Е	-	50
Допълнителни изисквания и критерии (съгласно Правилата за заемане на академични длъжности в МГУ „Св. Иван Рилски“)		13
Общо:	400	589.8

Както е видно от представената справка, кандидатката много активно участва в национални и международни научни форуми - 13 участия с доклади.

От качеството и количеството на представените трудове, както и от тяхната публичност, регистрирана чрез броя цитирания, участието на кандидатката в научноизследователски, национални и международни проекти, като ръководител и член на екипи, както и работата ѝ със студенти (ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“), споделянето на опит и консултирането на пост докторанти и млади учени, дава основание да се твърди, че кандидатката е успешен изследовател и преподавател в областта на обявения конкурс, и има необходимите качества за придобиване на академичната длъжност „доцент“.

5. Научни и научно-приложни приноси

Приемам приложената справка за научните и научно – приложни приносите, които се съдържат в научните трудове на кандидатката. Те могат да се систематизират в следните основни направления, а именно:

- Задълбочено изследване на корпоративната социална отговорност в минерално-суровинната индустрия. Направлението обхваща създаването на авторова структура на елементите на корпоративната социална отговорност, като схемата интегрира икономическия и социалния подход под формата на базата на икономически и социални отговорности на бизнеса (II.1). Извършена е оценка на корпоративната социална отговорност, изследвано е и отражението ѝ върху различните заинтересовани страни. Реализирана е оценка на

социалноотговорните политики в минната индустрия, през призмата на вътрешните заинтересовани страни (II.15). Изучено и анализирано е състоянието на социалната отговорност на минно-добивните компании през призмата на местните общности (II.16). Систематизирани и открити са целите за устойчиво развитие на ООН, касаещи минерално-суровинната индустрия, спрямо операционализирането им в сектора (II.1).

- Изследване и анализиране на корпоративната прозрачност в България. Направлението обхваща задълбочено и цялостно изследване и подробен анализ на компаниите, които са задължени да докладват нефинансовата си информация. В изследването са използвани две методологии, които покриват две групи: видимост и достъпност на информацията, свързана с корпоративната социална отговорност. Тук впечатление прави големия обем на анализирани отчети за 2018 г. – приблизително 11780 страници, обособени в 460 отделни документа (II.17; II.28).
- Изследване и анализ на социалния лиценз за дейност на местните общности в минерално-суровинната индустрия. За първи път в българската научна литература е извършено задълбочено, цялостно проучване, преглед и анализ на концепцията „социален лиценз за дейност“, реализирана е и релацията между социалния лиценз за дейност с корпоративната социална отговорност и връзките с обществеността (II.1). Осъществено е задълбочено емпирично проучване сред местните общности, въз основа на което са разгледани четири хипотези (II.1, II.16). Представен е оригинален модел от дейности, улесняващи спечелването на социалния лиценз за дейност при непрекъснат мониторинг, контрол и оценка (II.1, II.21, II.26). Разработена е методика, която включва последователност от дейности за успешното получаване на социален лиценз за дейност от минните компании.
- Изследване и анализ на концепцията за кръгова икономика. Изучено е състоянието на кръговата икономика в България, като са изследвани редица сектори (II.27). Изследвана и анализирана е релацията между кръговата икономика и металите, с фокус върху алуминия, кобалта, медта, молибдена и никела – необходими за осъществяване на прехода от линейна към кръгова икономика, в контекста на Европейската Зелена Сделка (II.22). Реализирано е проучване сред 13 компании от минерално-суровинната индустрия, целящо да очертае познанието на бизнеса в областта на кръговата икономика и прилагането на кръгови бизнес модели в практиката им. Изучени и анализирани са технологии и технологични иновации, чрез които отпадъкът би могъл да бъде трансформиран в полезен продукт, прилагани в минерално-суровинната индустрия (II.19, II.22). Изведени и анализирани са индикаторите за наблюдение на напредъка към кръгова икономика, които да подпомогнат прехода от линейна към кръгова икономика (II.20). Изведен е систематизиран подход към същността и механизмите на кръговата икономика, който обхваща изучаване и анализ на всички аспекти от концепцията на кръговата икономика, в резултат

на което са доказани възможностите за преход от линейна към кръгова икономика, чрез кръгови бизнес модели (II.2).

Внимателният прочит на представените публикации дава основание за категоричното становище, че гл. ас. д-р инж. Весела Петрова е задълбочен и аналитичен изследовател, с голям капацитет, отлично съчетаващ богатата си теоретична подготовка със съдържателния си практически опит.

Централно място в представените научни трудове безспорно принадлежи на монографията на гл. ас. д-р инж. Весела Петрова на тема „Социален лиценз за дейност на минерално-суровинната индустрия в контекста на местните общности“.

Този хабилитационен труд на гл. ас. д-р инж. Весела Петрова представлява задълбочено и цялостно научно изследване, с общ обем от 212 страници, логично изградена структура обхващаща предговор, увод, четири глави, заключение, резюме на английски език и библиография. Съдържанието на научния труд е изключително актуално не само в теоретичен аспект, но и от практическа гледна точка, логично и много добре балансирано. Монографията разкрива теоретичната същност на „социалния лиценз за дейност“, чрез задълбочен и цялостен преглед на научната литература, като е извършена релация с корпоративната социална отговорност и връзките с обществеността. Приведени са безспорни аргументи, според които „социалният лиценз за дейност“ най-често е свързан с минерално-суровинната индустрия. В този контекст подробно е анализирана технологичната специфика на минния сектор. Изведени са и четири хипотези, три от които са потвърдени и една е отхвърлена, с емпирично проучване. Резултатите категорично потвърждават хипотезите, че околната среда е важна за минните предприятия, от своя страна те са дълбоко ангажирани към местните общности и проблемите, които възникват въз основа на тяхната дейност. Хипотезата, че предприятията оказват позитивно влияние върху околната среда и всички нейни компоненти – почви, въздух, вода, инфраструктура не се потвърждава окончателно. Емпиричните данни категорично отхвърлят хипотезата, че минното предприятие не предполага възможности за обучение на млади хора от местната общност, например чиракуване, стажове или набиране на трудов опит за млади хора или хора с увреждания. В резултат на задълбоченото проучване и анализ на концепцията е представен оригинален модел от дейности, улесняващи спечелването на социалния лиценз за дейност от минните компании, при непрекъснат мониторинг, контрол и оценка.

Приемам приносите в монографията, те съответстват на постиженията на кандидатката в научния ѝ труд, разширяват и обогатяват съществуващото научно познание в направлението. Библиографията на монографичния труд обхваща 268 литературни източника и доказва обширната осведоменост на авторката. Това е едно много полезно и значимо обобщение на научната литература по въпросите на социалния лиценз за дейност на минерално-суровинната индустрия, написано в съответствие и с нормите на научното цитиране.

Тук е мястото да изкажа и впечатленията си от комплексното учебно помагало „Основи на кръговата икономика“ – една изключително значима и актуална тема отнасяща се до модел на производство и потребление, ограничаващ до минимум

отпадъците. Разработката представя десет учебни казуса на добри практики бизнес модели от цяла Европа, целящи да затвърдят практическите познания на студентите, а именно как да изградят и приложат кръгов бизнес модел, който да допринесе за целите на устойчивото развитие. Убедена съм, че учебно помагало „Основи на кръговата икономика“ ще намери многобройни читатели, не само сред обучаемите от гл. ас. д-р инж. Весела Петрова, а и сред учени и изследователи, работещи в широката сфера на устойчивото развитие.

В заключение считам, че значимостта на научните и научно-приложни приноси на кандидатката е безспорна, предвид значителните компетенции на кандидатката в областта на конкурса.

6. Оценка на личния принос на кандидата

Убедено считам, че всички представени в конкурса за академичната длъжност „доцент“ научни трудове на гл. ас. д-р инж. Весела Петрова са изключително лично нейно дело и заслуга.

7. Критични забележки и препоръки

Всички документи и материали за конкурса са много грижливо подготвени и подкрепени документално. Препоръчвам на гл. ас. д-р инж. Весела Петрова да продължи своите изследвания в областта на концепцията за кръгова икономика, както и да разшири научната тематика, което би допринесло за бъдещото ѝ развитие.

8. Лични впечатления

Имам дългогодишни лични впечатления от кандидатката. Познавам я още от времето на нейната докторантура и оттогава с внимание следя нейната научна кариера. Личните ми впечатления за гл. ас. д-р инж. Весела Петрова са свързани и със съвместната ни работа по научно-изследователски проекти и организация на научни и научно-приложни събития. Тя е изключително дисциплинирана, трудолюбива и отговорна, етична, инициативна, много добър изследовател, учен и преподавател, с много добра учебно-методическа подготовка и преподавателска компетентност. Гл. ас. д-р инж. Весела Петрова е изследовател с висока степен на компетентност, аналитичност и способност за интерпретация на получените собствени резултати от изследванията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените от гл. ас. д-р инж. Весела Петрова комплект от документи и материали е в пълно съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и с Правилата за заемане на академични длъжности в МГУ „Св. Иван Рилски“.

Кандидатката е представила научни трудове, в които има оригинални научни и научно-приложни приноси, които са публикувани в списания и сборници с научно рецензиране. Кандидатката успешно съчетава научната, преподавателска и обществена дейност.

Въз основа на представените в конкурса комплект от документи и материали, анализирайки тяхната научна значимост, както и съдържащите се в тях приноси, които са намерили отзвук в научната литература, вземайки под внимание цялостната дейност на кандидатката, убедено давам своята положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да избере гл. ас. д-р инж. Весела Емилова Петрова на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление: 5.13. „Общо инженерство“, научна специалност “Индустриален мениджмънт”.

12.07.2022 г.
гр. София

Рецензент: проф. дн Ирена Григорова